

Opgave 1

In deze opgave blijft de btw buiten beschouwing.

Handelsonderneming De Vries verkoopt één type pop. Verder zijn er geen activiteiten die een bijdrage leveren aan het resultaat.

Verwachte gegevens voor het jaar 2009:

- De verkoopprijs van één pop is als volgt opgebouwd:

inkoopprijs	€ 12,00
inkoopkosten	<u>€ 0,60</u>
vaste verrekenprijs	€ 12,60
overheadkosten	<u>€ 3,15</u>
kostprijs	€ 15,75
nettowinstopslag	<u>€ 1,26</u>
verkoopprijs	€ 17,01
- De afzet zal 70.000 stuks zijn.
- Het aantal in te kopen poppen zal gelijk zijn aan het aantal poppen dat verkocht zal gaan worden.

Gerealiseerde gegevens over het jaar 2009:

- De afzet is 68.000 stuks.
- Het aantal ingekochte poppen is gelijk aan het aantal verkochte poppen.
- inkoopprijs € 11,95
- verkoopprijs € 17,01
- inkoopkosten € 41.500
- overheadkosten € 224.000

Het gerealiseerde resultaat op de inkoopprijs is € 3.400,- voordelig en het gerealiseerde resultaat op de overheadkosten is € 9.800,- nadelig.

De Vries berekent het resultaat op inkopen door het resultaat op de inkoopprijs en het resultaat op de inkoopkosten bij elkaar op te tellen.

- 2p **1** Bereken over 2009 het gerealiseerde resultaat op inkopen en vermeld erbij of dit resultaat voordelig of nadelig is.
- 2p **2** Bereken over 2009 het gerealiseerde verkoopresultaat en vermeld erbij of dit resultaat voordelig of nadelig is.
- 2p **3** Bereken over 2009 met behulp van het gerealiseerde verkoopresultaat het gerealiseerde bedrijfsresultaat en vermeld erbij of dit resultaat voordelig of nadelig is.
- 2p **4** Bereken over 2009 het gerealiseerde bedrijfsresultaat door de totale opbrengsten (TO) te verminderen met de totale kosten (TK) en vermeld erbij of dit resultaat voordelig of nadelig is.

Opgave 2

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 1 tot en met 4.

In deze opgave blijft de btw buiten beschouwing.

Schildersbedrijf De Regenboog (zie informatiebron 1) zal op advies van zijn accountant zijn ondernemingsvorm omzetten in een besloten vennootschap (bv).

- 2p 5 Op basis van welke twee gegevens uit informatiebron 1 blijkt dat schildersbedrijf De Regenboog vóór de omzetting van haar ondernemingsvorm een vennootschap onder firma (vof) is?

Door de omzetting van de vof in een bv zal er een verandering optreden in de belasting die over de winst moet worden betaald.

- 1p 6 Hoe heet de belasting die door een bv over de winst betaald moet worden?

Naast de verandering van de belasting over de winst heeft een omzetting naar een bv ook andere consequenties.

- 2p 7 Noem twee voordelen voor de eigenaren van een bv vergeleken met een vof.

De heer H. Overmars van woningcorporatie Bosch & Lommer heeft in oktober 2009 bij schildersbedrijf De Regenboog een offerte aangevraagd voor het buitenschilderwerk in 2010 van het woningencomplex van de corporatie. Het gaat om 50 woningen, type luxe twee-onder-een-kapwoningen, in de wijk Sparrendal. De woningen zijn achttien jaar oud.

Het bedrag van de offerte bedraagt € 169.400,-.

Woningcorporatie Bosch & Lommer heeft een voorziening voor schilderwerk opgebouwd van € 2.800,- per woning en kan op basis van deze opgebouwde voorziening niet akkoord gaan met de offerte.

Een voorziening behoort evenals schulden tot het vreemd vermogen van een onderneming.

- 2p 8 Noem de twee kenmerkende verschillen van een voorziening ten opzichte van schulden.

Schildersbedrijf De Regenboog wil toch graag deze grote klant binnenhalen. De Regenboog gebruikt hiervoor als uitgangspunt de kortingsregelingen (*zie informatiebron 2*). Daarnaast biedt zij deze klant een meerjaren-onderhoudscontract aan (*zie informatiebron 4*).

Kortingsregelingen

Schildersbedrijf De Regenboog maakt op basis van de kortingsregelingen en verdere kostengegevens (*zie informatiebron 3*) een nieuwe offerte voor de woningcorporatie.

- 2p **9** Bereken het aantal manuren dat nodig is om alle woningen te schilderen.
- 4p **10** Bereken het bedrag van de nieuwe offerte. Vul hiertoe de uitwerkbijlage horende bij deze vraag in.
- 1p **11** Kan de woningcorporatie op basis van de opgebouwde voorziening nu wel akkoord gaan met het bedrag van de nieuwe offerte? Motiveer het antwoord door middel van een berekening.

Door het aanbieden van offertes op basis van de kortingsregeling van de "Winterschilder" kan het schildersbedrijf meer opdrachten binnenhalen.

- 1p **12** Noem een ander economisch voordeel voor schildersbedrijf De Regenboog om deel te nemen aan de brancheregeling van de "Winterschilder".

Onderhoudscontract

De woningcorporatie Bosch & Lommer wil, indien zij de offerte voor het schilderen aanvaardt, ook een onderhoudscontract voor de komende 10 jaar afsluiten bij De Regenboog.

Schildersbedrijf De Regenboog biedt de woningcorporatie de volgende twee mogelijkheden aan (*zie informatiebron 4*):

- Normaal contract
- Uniplan contract

Het maken van een vaste prijsafpraak bij het Uniplan contract levert risico's op voor het schildersbedrijf.

- 1p **13** Noem een voorbeeld van een prijsrisico dat het schildersbedrijf loopt bij het maken van vaste prijsafspraken.

De eindwaarden van de bedragen die bij de beide onderhoudscontracten ontvangen moeten worden, zijn aan het eind van 10 jaar op basis van 6% samengestelde interest per jaar:

Normaal contract	€ 13.027,16
Uniplan contract	€ 12.923,77

- 2p **14** Door welke twee oorzaken zijn de eindwaarden bij beide contracten niet aan elkaar gelijk?
- 1p **15** Geef, ondanks de risico's en de lagere eindwaarde, een reden waarom De Regenboog de voorkeur geeft aan een Uniplan contract boven een Normaal contract.

uitwerkbijlage

10

	Hoeveelheid	Prijs per eenheid	Bedrag	Bedrag
Arbeid	€	€	
Winterkorting	€	<u>€</u>	
Arbeid na korting				€
Grondverf	€	€	
Glanslak	€	€	
Overige materialen	€	<u>€</u>	
Bruto totale materialen			€	
Extra winterkorting materialen			<u>€</u>	
Netto materialen				<u>€</u>
Totaal				<u>€</u>

Informatiebron 1

Gegevens over het schildersbedrijf De Regenboog

Schildersbedrijf De Regenboog is eigendom van de broers Jan en Harrie ter Woerd. Het is een onderneming die geen rechtspersoonlijkheid bezit. Inmiddels zijn beide broers de leeftijd van 55 jaar gepasseerd en denken zij er over na hoe zij de onderneming het beste kunnen laten overgaan in handen van hun vier kinderen, die allen in het bedrijf werkzaam zijn. Ze hebben daarnaast in vaste dienst nog vijf werknemers als schilder en één als stukadoor. In een gesprek dat Jan en Harrie met de accountant over de overname van het schildersbedrijf hebben, stelt de accountant aan Jan en Harrie voor het bedrijf nu al om te zetten in een besloten vennootschap waarin Jan, Harrie en de vier kinderen de enige aandeelhouders zullen worden.

Informatiebron 2

Kortingsregelingen

- "Winterschilder" (brancheregeling)

"Winterschilder"

Om het schilderwerk naar de winterperiode te verplaatsen, wordt er, net zoals in de afgelopen jaren, op het schilderwerk een korting gegeven. Ook in het winterseizoen van 2009/2010 is het weer aantrekkelijk om door ons onderhoudsschilderwerk en/of behangwerk te laten uitvoeren.

De winterkortingsregeling van dit seizoen geldt voor de maanden november 2009 t/m maart 2010.

De korting voor de opdrachtgever bedraagt € 25,00 per mandag.

Een mandag is 7,5 manuren.

U komt voor de korting in aanmerking bij opdrachten vanaf 3 mandagen.

- Naast de brancheregeling geldt bij schildersbedrijf De Regenboog een extra winterkorting van 10% op alle materiaalkosten.

Informatiebron 3

Gegevens ten behoeve van de offerte

- Tarieven: in alle tarieven is reeds een winstoverslag doorberekend.
- Arbeid: € 42,- per manuur.
- Materiaal per woning:
grondverf 4,5 liter à € 40,- per liter;
glanslak 4,5 liter à € 52,- per liter;
overige materialen € 77,-.
- Werkschema: het aantal manuren wordt bepaald op basis van onderstaande tabel.

	Kozijnen/ramen	Buitendeuren	Dakgoten en vlakke delen
Werkactiviteiten	Tijd in minuten per strekkende meter	Tijd in minuten per m ²	Tijd in minuten per m ²
1. afwassen met schoonmaakmiddel	0,4	8	6
2. afschuren	0,7	16	12
3. in de grondverf zetten	1,6	23	21
4. plamuren	0,7	14	12
5. opschuren	0,5	10	7
6. aflakken	<u>1,5</u>	<u>19</u>	<u>14</u>
	<u>5,4</u>	<u>90</u>	<u>72</u>

- Gegevens per woning van de woningcorporatie Bosch & Lommer.
Ramen en kozijnen in totaal 100 strekkende meter.
Drie buitendeuren van ieder 2 m².
Dakgoten en vlakke delen in totaal 35 m².

Informatiebron 4

Onderhoudscontracten

Er zijn twee soorten meerjarenonderhoudscontracten:

1 Normaal contract:

- Wisselend bedrag per jaar.
- Er wordt een bedrag berekend op basis van het gepland onderhoud en de te leveren diensten in het desbetreffende jaar. Aan het eind van het jaar wordt de factuur betaald.
- Het contract is tussentijds opzegbaar zonder bijkomende kosten.

2 Uniplan contract:

U heeft 10 jaar lang geen omkijken meer naar het schilderwerk van uw woning. Voor een vast bedrag per jaar zorgen wij als schildersbedrijf ervoor, dat uw woning in topconditie blijft. Uw woning is door deze regeling steeds onder controle en gebreken worden direct hersteld.

Om te beginnen nemen we een grondige inspectie van uw woning samen met u door. We bekijken de huidige staat van onderhoud en adviseren u bij de kleur en het materiaalgebruik. Vervolgens bepaalt u samen met ons wat er allemaal moet gebeuren aan het schilderwerk. Alle gemaakte afspraken worden keurig vastgelegd in een heldere overeenkomst met onderhoudsplan. Op basis hiervan wordt het abonnementsbedrag per jaar berekend. Dit bedrag betaalt u telkens op 1 januari vooruit. Het contract is niet opzegbaar.

uit: advertentie De Regenboog

Prijzen van beide contracten voor Bosch & Lommer

Periode	Werkzaamheden	Normaal contract	Uniplan contract
Jaar 1	Complete schilderbeurt	€ 3.275,-	€ 925,-
Jaar 2	Controle	€ 90,-	€ 925,-
Jaar 3	Controle	€ 95,-	€ 925,-
Jaar 4	Onderhoudsbeurt	€ 1.000,-	€ 925,-
Jaar 5	Controle	€ 100,-	€ 925,-
Jaar 6	Herschilderen	€ 3.305,-	€ 925,-
Jaar 7	Controle	€ 115,-	€ 925,-
Jaar 8	Controle	€ 120,-	€ 925,-
Jaar 9	Onderhoudsbeurt	€ 1.020,-	€ 925,-
Jaar 10	Controle	€ 130,-	€ 925,-
		€ 9.250,-	€ 9.250,-

Opgave 3

In deze opgave blijft de btw buiten beschouwing.

Gegeven is:

Balans van Gilba per 1 januari 2010			
debet			credit
Gebouw	€ 200.000	Eigen vermogen	€ 231.810
Inventaris	€ 39.500	Geldlening	€ 30.000
Voorraad	€ 19.800	Crediteuren	€ 14.500
Debiteuren	€ 12.320		
Vooruitbetaalde verzekeringspremie	€ 600		
Rabobank	€ 3.200		
Kas	€ 890		
	<u>€ 276.310</u>		<u>€ 276.310</u>

- 1p **16** Uit welke post op de balans blijkt dat Gilba de permanentie toepast?

Gilba heeft het volgende overzicht gemaakt van haar verwachte inkopen en verwachte verkopen voor het eerste kwartaal van 2010.

	bedrag	contant	op rekening	krediettermijn
inkopen	€ 150.000	20%	80%	1 maand
verkopen	€ 200.000	70%	30%	2 maanden

De inkopen en verkopen vinden gelijkmatig gespreid binnen het kwartaal plaats. Op de verkopen wordt een brutowinst behaald van 40% van de verkoopwaarde. De goederen worden bij de inkopen direct ontvangen en bij de verkopen direct afgeleverd.

De krediettermijnen van debiteuren en van crediteuren zijn ten opzichte van 2009 onveranderd.

Door de verwachte inkopen en verkopen in het eerste kwartaal van 2010 zullen er mutaties optreden in balansposten.

- 2p **17** Bereken de verwachte waarde van de balanspost Voorraad aan het einde van het eerste kwartaal van 2010.
- 2p **18** Bereken de verwachte waarde van de balanspost Debiteuren aan het einde van het eerste kwartaal van 2010.

De verwachte inkopen en verkopen van het eerste kwartaal van 2010 hebben gevolgen voor de liquiditeitsbegroting en de resultatenbegroting van het eerste kwartaal van 2010.

- 3p **19** Bereken het totale bedrag dat als gevolg van de verkopen wordt opgenomen op de liquiditeitsbegroting van het eerste kwartaal van 2010.

Opgave 4

Firma Op den Berg is een handelsonderneming in eieren en maakt gebruik van een eiersorteermachine. Omdat deze machine traag is en steeds meer storingen gaat vertonen, zal Op den Berg deze machine gaan vervangen. Bij de aanschaf van een nieuwe eiersorteermachine heeft Op den Berg de keuze uit de typen SE I en SE II.

Van SE I is het volgende gegeven:

aanschafwaarde	€ 300.000,-
restwaarde	€ 20.000,-
levensduur	4 jaar
constante kosten (exclusief afschrijving) per jaar	€ 30.000,-
variabele kosten per 100.000 eieren	€ 1.000,-
capaciteit per jaar in eieren	6 miljoen

De firma verwacht jaarlijks 5 miljoen eieren te sorteren en te verkopen.

Op den Berg schrijft op haar machine af met jaarlijks gelijke bedragen.

- 1p **20** Bereken de jaarlijkse afschrijvingskosten van sorteermachine SE I.

Op den Berg rekent de afschrijvingskosten van de sorteermachine tot de constante kosten.

- 1p **21** Waarom zal Op den Berg deze afschrijvingskosten tot de constante kosten rekenen?

In de uitwerkbijlage bij deze opgave is de grafiek van de totale kosten van sorteermachine SE II weergegeven.

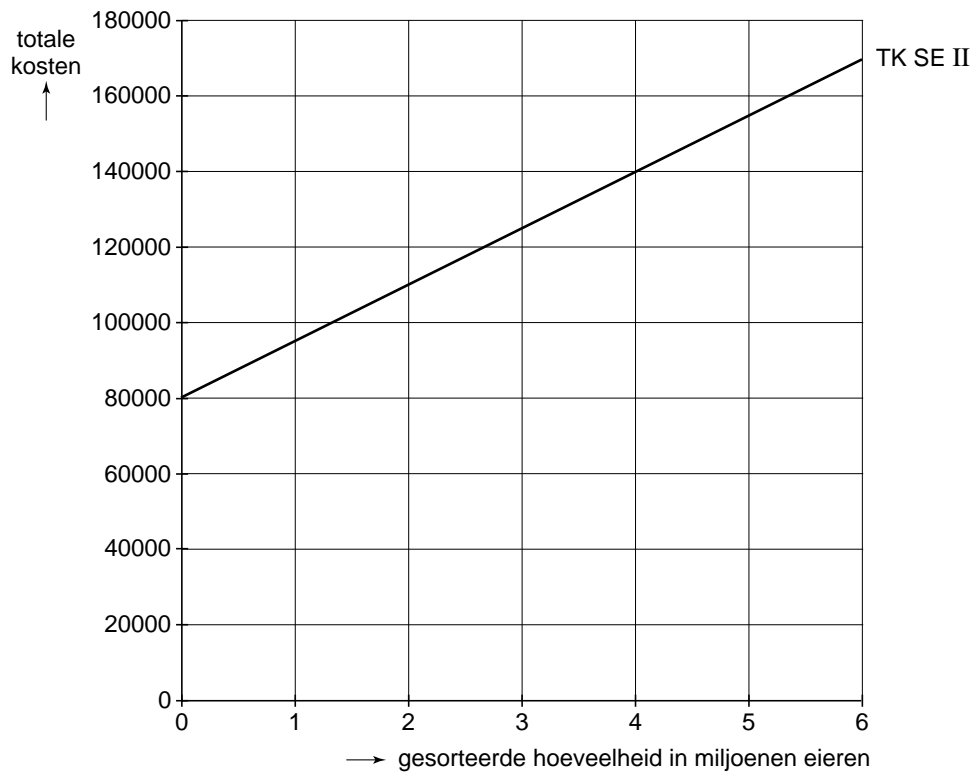
- 2p **22** Teken in deze uitwerkbijlage de totale kostenlijn van sorteermachine SE I.

Op den Berg baseert haar keuze van de machine op de jaarlijkse totale kosten.

- 2p **23** Welke sorteermachine zal Op den Berg aanschaffen? Motiveer het antwoord met behulp van de ingevulde uitwerkbijlage.

uitwerkbijlage

22

Opgave 5

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 5 tot en met 7.

De Gelderse voetbalvereniging VmK 88 (Voetballers met Karakter) heeft als doel: "Het doen beoefenen en begunstigen van de voetbalsport in al zijn verschijningsvormen".

- 1p **24** In welk officieel document wordt het doel van een vereniging vastgelegd?

In informatiebron 5 is de balans per 1 juli 2008 van de vereniging opgenomen en in informatiebron 6 staat de (gedeeltelijke) staat van baten en lasten voor het verenigingsjaar 2008-2009 (1 juli 2008 – 30 juni 2009). Informatiebron 7 geeft aanvullende informatie over de contributies.

- 3p **25** Bereken de contributiebaten over het verenigingsjaar 2008-2009.

- 2p **26** Bereken het eigen vermogen op 1 juli 2009.

In de Algemene Ledenvergadering van 12 september 2009 heeft het bestuur van VmK 88 haar zorg uitgesproken over de prestaties van de voetbalvereniging. Niet alleen de sportieve prestaties (het eerste elftal is het afgelopen verenigingsjaar gedegradeerd), maar ook de financiële situatie is verre van rooskleurig.

Het eigen vermogen is negatief en het bestuur doet in de vergadering daarom twee voorstellen ter verbetering van deze vermogenspositie per 1 juli 2010.

- a Het verhogen van de sponsorbijdrage
- b Het verhogen van de brutowinstmarge op de kantineverkoop

a. Het verhogen van de sponsorbijdrage

Baro bv sponsort al jaren VmK 88 en betaalt voor de vereniging de interest over de lening bij de Rabobank. De sponsorcommissie zal proberen die afspraak ongedaan te maken en Baro bv te overreden om in plaats daarvan VmK 88 jaarlijks voor € 2.000,- te sponsoren.

De geschatte opbrengst van overige nieuwe sponsors zal in totaal € 5.000,- zijn.

- 2p **27** Bereken het bedrag dat de hoofdsponsor Baro bv in het verenigingsjaar 2009 - 2010 extra moet betalen, indien zij akkoord gaat met het voorstel van de sponsorcommissie.

b. Het verhogen van de brutowinstmarge op de kantineverkoop

De penningmeester vindt dat de brutowinstmarge op de kantineverkoop aan de lage kant is. Hij stelt voor deze marge te verhogen van 28% naar 40% van de omzet. Verwacht wordt wel dat de omzet in het verenigingsjaar 2009 - 2010 hierdoor met 10% zal dalen ten opzichte van het verenigingsjaar 2008 - 2009.

- 4p **28** Bereken met welk bedrag de brutowinst in het verenigingsjaar 2009 - 2010 naar verwachting zal toenemen door de verhoging van de brutowinstmarge op de kantineverkoop.

De penningmeester van de vereniging meldt dat er bij ongewijzigd beleid een negatief saldo van € 6.054,- van baten en lasten over het verenigingsjaar 2009 - 2010 te verwachten is.

Na alle plannen van het bestuur te hebben aangehoord, steekt één van de leden, Els Stekelenburg, geëmotioneerd haar vinger op. Zij twijfelt sterk aan de haalbaarheid van de voorstellen. Els stelt voor om uit te rekenen hoe groot een eventuele eenmalige contributieverhoging voor het verenigingsjaar 2009 - 2010 voor alle 800 leden zou moeten zijn om zo het verwachte negatieve eigen vermogen per 1 juli 2010 volledig weg te werken.

- 2p **29** Bereken de benodigde contributieverhoging per lid in het verenigingsjaar 2009 - 2010.

Het bestuur waardeert het voorstel van Els, maar is het er niet mee eens.

- 1p **30** Geef een bezwaar dat het bestuur zou kunnen hebben tegen het voorstel van Els.

Informatiebron 5

Balans VmK 88 per 1 juli 2008 (in euro's)

Balans VmK 88 per 1 juli 2008			
Activa			Passiva
Materiele vaste activa		Eigen vermogen	
Kleedkamers en lichtinstallatie	28.000	Kapitaal	-/- 8.600
Inventaris kantine	1.700	Langlopende schulden	
Dug out en scorebord	200	6% Lening Rabobank **	24.000
Voetbalmateriaal	5.000	Kortlopende schulden	
Vlottende activa		Loonheffing	600
Te vorderen contributie 2007-2008*	300	Rekening courant	22.500
Overige vorderingen	13.100	Overige schulden	12.300
Liquide middelen	<u>2.500</u>		
	<u>50.800</u>		<u>50.800</u>

Toelichting:

* De te vorderen contributie 2007-2008 wordt ontvangen in het verenigingsjaar 2008-2009.

** Voor de verbouwing van de kleedkamers en de uitbreiding van de lichtinstallatie is op 1 juli 2005 een bedrag van € 42.000,- geleend. De looptijd van deze lening op basis van lineaire aflossing bedraagt 7 jaar. De aflossing en rentebetaling vinden jaarlijks achteraf plaats op 30 juni.

Informatiebron 6

De Staat van baten en lasten van VmK 88 in het verenigingsjaar 2008-2009 (in euro's)

Staat van baten en lasten VmK 88 2008-2009				
Baten				Lasten
Contributies		Personeelslasten	45.090
			Huisvestingslasten	63.083
Brutowinst kantine		14.000	Afdracht aan KNVB	30.457
			Accommodatie en wedstrijdkosten	20.708
Overig:			Financieringslasten	3.716
Sponsoring, borden en advertenties	34.600		Afschrijvingslasten	4.110
Recettes	2.832			
Toto - Lotto	1.534			
Grote clubactie	3.470			
Overige opbrengsten	<u>7.932</u>			
Totaal overig		50.368		
Saldo		Saldo
	

Informatiebron 7

Informatie over contributiegelden van VmK 88

Gedeeltelijke staat van ontvangsten en uitgaven 2008 - 2009

Contributies	€ 97.500
--------------	----------

Gedeeltelijke balans per 1 juli 2009

Te vorderen contributies 2008 - 2009	€ 350	Vooruitontvangen contributies 2009 - 2010	€ 100
--	-------	---	-------

Opgave 6

In deze opgave blijven beleggingskosten en dividend buiten beschouwing.

Riska Loos heeft een beleggingsrekening geopend bij haar bank en kocht op 1 februari 2006 en op 1 februari 2008 telkens een pakket van 500 aandelen Fartis tegen de op dat moment geldende beurskoers.

De ontwikkeling van de beurskoers van het aandeel Fartis is als volgt:

Datum	Beurskoers van aandeel Fartis
1 februari 2006	€ 20,-
1 februari 2008	€ 25,-
1 december 2008	€ 26,10

Op 31 december 2008 noteerde het aandeel Fartis 20% lager dan op 1 december 2008.

- 2p **31** Bereken de waarde van de beleggingsportefeuille van Riska op 31 december 2008.
- 2p **32** Bereken met hoeveel procent de waarde van de beleggingsportefeuille van Riska op 31 december 2008 is veranderd ten opzichte van het oorspronkelijk ingelegde vermogen. Geef aan of er sprake is van een daling of stijging.

Riska besluit om minder risicovol te beleggen en zoekt op het internet naar een geschikte spaarrekening. Zij ziet dat de GIN bank 4,1% samengestelde interest per jaar vergoedt op een spaarrekening met een vaste looptijd van 3 jaar. Riska zal haar aandelenportefeuille per 31 december 2008 verkopen tegen de dan geldende beurskoers en het gehele bedrag per 1 januari 2009 op deze spaarrekening storten.

- 2p **33** Bereken het bedrag van de totale verwachte interest op deze spaarrekening over de gehele looptijd (*zie formuleblad*).

Een alternatief voor de spaarrekening is het beleggen in obligaties. Deze geven ook een vaste interestvergoeding. Stel dat Riska het gehele bedrag van de beleggingsportefeuille op 1 januari 2009 in obligaties zou hebben belegd gedurende 3 jaar met een gelijk interestpercentage als bij de spaarrekening.

- 1p **34** Leg uit waarom de totale interestvergoeding in euro's op deze obligaties lager is dan op de spaarrekening.

Formuleblad

Te gebruiken bij de beantwoording van vraag 33.

33

gebruikte symbolen:

C = contante waarde

E = eindwaarde

K = kapitaal

p = rentepercentage

n = aantal perioden/termijnen

i = interest

formules:

$$i = \frac{p}{100}$$

$$C_n = K \times (1 + i)^{-n}$$

$$E_n = K \times (1 + i)^n$$